

M E S T S K Ý Ú R A D R O Ž Ň A V A
Odbor právny a správy majetku, Šafárikova č. 29, 048 12 Rožňava

Komisia výstavby, územného plánovania, životného prostredia
a mestských komunikácií Mestského zastupiteľstva v Rožňave

V Rožňave dňa 22. 4. 2022

Vec

Umiestňovanie letných terás na Námestí baníkov – s t a n o v i s k o

Komisia výstavby, územného plánovania, životného prostredia a mestských komunikácií na zasadnutí 16. 3. 2022 odporučila okrem iného vypracovať právny rozbor záberu verejného priestranstva na Námestí baníkov v termíne do 15. 4. 2022.

Problematika umiestňovania letných terás na verejných priestranstvách patrí medzi často diskutované témy na miestnej ale i celoslovenskej úrovni.

Podľa Všeobecne záväzného nariadenia o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Rožňava je „umiestnenie letnej záhradky pri reštauračnom zariadení“ osobitným spôsobom užívania verejného priestranstva. Sadzba **dane za užívanie verejného priestranstva** je v tomto prípade:

- v období od 1. 5. do 30. 9. 0,05 €/m²/deň
- v období od 1. 10. do 30. 4. 0,02 €/m²/deň.

Inú právnu úpravu týkajúcu sa letných terás mesto Rožňava toho času nemá.

Viacere mestá majú podmienky umiestňovania a zriaďovania letných terás riešené formou **všeobecne záväzných nariadení** (ďalej len „VZN“). VZN pritom neupravujú len proces povoľovania, rozmery a pod. ale často aj **detaily architektonického riešenia** (napr. použité materiály, spôsob prekrytia, výšku zábradlia, sklon strechy, zákaz reklamných nápisov atď.).

Približne pred 10 rokmi podával občan Pavol P. z Dolného Kubína na celom Slovensku **podnety na prokuratúru** na preskúmanie zákonnosti aj tohto typu VZN. Následne okresné prokuratúry podávali proti VZN protesty, v ktorých uvádzali nasledovné argumenty:

Podľa § 4 ods. 3 písm. d) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení obec pri výkone samosprávy usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, a **ak tak ustanovuje osobitný predpis, vydáva súhlas, záväzné stanovisko, stanovisko alebo vyjadrenie** k podnikateľskej a inej činnosti právnických osôb a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzky na území obce.

Zákon o obecnom zriadení ani žiadny iný právny predpis **neustanovuje**, že by do kompetencie obcí patrilo upravovať podmienky podnikania na území obce a teda aj regulovať prevádzkovanie letných terás na verejných priestranstvách v obci.

Povinnosti podnikateľa vymedzuje § 29 a § 30 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Prijatím predmetného VZN by mesto zasiahlo najmä do práva slobodne vykonávať podnikateľskú činnosť fyzickými a právnickými osobami, čím by porušilo § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení a dostalo by sa do rozporu s článkom 2 ods. 3, článkom 13 ods. 1 a článkom 35 ods. 1 a 2 Ústavy SR.

S poukazom na uvedené je zjavné, že mestské zastupiteľstvo by prijatím uvedeného nariadenia konalo nad rámec normotvornej právomoci, ktorú ústava zveruje orgánom územnej samosprávy. Prijatím nariadenia by porušilo ústavou zaručené právo podnikat' a zároveň nútilo subjekty uplatňujúce svoje zákonné právo podnikat', aby konali niečo, čo zákon neukladá.

V nadväznosti na uvedené je nepochybné, že právo podnikat' zaručené v článku 35 ods. 1 Ústavy SR môže byť obmedzené len zákonom a nie všeobecne záväzným nariadením. Obec nemôže obmedziť základné práva a slobody nad rámec zákonov, a to ani realizáciou svojich samosprávnych funkcií.

Zasahovať do podnikateľskej činnosti môžu orgány na to oprávnené príslušnými právnymi predpismi, v prípade živnosti sú to orgány štátnej správy – okresné úrady, odbory živnostenského podnikania.

Ak by sa mestské zastupiteľstvo na takomto type VZN uznieslo a okresnej prokuratúre by bol doručený podnet na jeho preskúmanie, je pravdepodobné, že okresný prokurátor podá proti nemu protest v zmysle § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

Mgr. Juraj H a l y á k
samostatný odborný referent

Prílohy: VZN miest Žilina a Martin (link v e-maili)